



Universitätsbibliothek Paderborn

**Nuclevs Coppensteinivs Conceptvvm Prædicabilivm In
Dominicas Festaqve omnia per Annum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1624

Ad Lectorem. Quia Amice Lector Concio hæc, de S. Ioanne ante Portam Latinam, destinatio suo loco, qui est pag. 524. post finitam De Exultat. Cruc. &c. ob commissum in describendo errorem inseri ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51556](#)

AD LECTOREM.

Quia Amice Lector Concio hæc, de S. Ioanne ante
Portam Latinam , destinato suo loco , qui est pag.
524. postfinitam De Exultat. Cruc.&c. ob commis-
sum in describendo errorem inseri nequiiit ; li-
buit eam potius sub finem , ne ea pla-
ne frustreris, apponere.

IN FESTO S. IOANNIS
ante Portam Latinam.

*Accessit ad Iesum mater filiorum Ze-
bedæt. Matth. 20.*

BEniamino , Gen. 44. natu minimo ac
dilectissimo honorem & duplicita o-
mnia præ confratribus dedit. Ita Ioannes
hic est discipulus ille, quem diligebat IESVS;
deditque ei præ alijs quinque partes, glo-
riam sensuum, vestem duplice corporis
& animi glorijsorem ; Scyphum pa-
ssionis, & olei bullientis. Ibi Benianus ado-
lescentulus in mentis excessa, Ps. 67. præsertim
etiam ad pectus Domini, dum accubuit.

De eo nos

- I. Mortuus ne sit, an viuat mortalis.
- II. Cur se nominet Discipulum, quem dilige-
bat Dominus?
- III. De Recubitu Ioannis super pectus Do-
mini.
- IV. De S. Ioannis Martyrio.
- V. De oleo eiusdem.

P A R S I.

S. Ioan. mortuus ne sit, an mortalis viuat?

^{i. Viuere.} I. Questio de morte S. Ioa. inter S. Pa-
tres cœpit : Ioa. 21. Exiit sermo inter
fratres, quod discipulus ille nō moritur: dicēte

Domino; sic cum volo manere, donec veniam.
1. Hinc Theophy. In Ioa. Quidam dicunt
Ioannem viuere, & ab Antichristo occidendū,
cum Elia predicantem Christum. 2. Aretas
Cæsarien. in hoc 10. Apocal. Oportet te ite-
rum predicare gentibus, inde ait multos i-
dem opinari. 3. S. Hyppol. orat. de con-
summ. sæc. ait. Prior aduentus Domini habuit
præcursorum Baptistā posterior autem Enoch,
Eliam, & Ioa. Theologum exhibebit. Ita & Me-
taphr. & Ioa. Damasc. &c.

Ratio 1. Id Christi innuunt verba. 2.
Nemo adhuc ei⁹ ossa, sepulcrū, vel mor-
tuum vidit. 3. Contra Antichristum E-
noch tuebitur statum naturæ, Elias Le-
gis ; Ergo Euangelij Ioannes, cæteris Eu-
angelistis nobilior, cui forte ideo factæ
sunt in Apocal. reuelationes de Anti-
christo.

4. Apoc. 10. Oportet te iterum prophetare
gentibus, & populis, & linguis, & regibus mul-
tu. Attum vix Epheso excessit, certe non
Græcia. 5. Promisit Dominus Apollonis
per mortes eos celum inuasuros. Hunc
honorem cur negasset ? ergo viuit:
quia nondum martyrisatus est, at cali-
cem Domini biberet. 6. Cur Deus eum non
permisit in oleo extingui, nisi ut morere-
tur cum moriente mundo : sic volo. &c.
donec veniam.

Gggggg z II.Com.

2. Obiisse.

II. Communior sententia est, vere mortuū anno LXVIII. post Christi mortem. Sic Hero. l. de Scrip. Eccl. Polycrates apud Euseb. L. 3. Eccl. hist. c. 31. Tert. l. de anima. c. 50. Aug. Ser. 149. de Temp. Sic eum volo manere. & mori sine martyrij cruciatu, nolo me sequatur per crucem, tu me sequere. Glossa, Haymo, Beda: qui hom. de S. Ioa. ait viuum intrasse fossam, precatum obdormisse. Sic & Epiphan. her. 79. Dorotheus in Synopsi.

Ratio 1. Ipse refutat secus opinantes: Non dixit ei Iesus, non moritur. 2. Sictota sensit semper Ecclesia: quæ errare nequit: proinde us patrocinium implorat ut in celis sancti. At viuus nondum potest censeri beatus: festoque celebrari solenni.

4. Ratio. 1. Ephesinum Conc. to. 3. Conc. c. 16. ait separatam Sacras beatissimi Ioa. Theologi atque Euang. reliquias videndi, eademque complectendis desiderio flagrantibus ostendere. 2. Coelestinus Papa in Epist. ad Syn. Ephe. scribit: Ioannis reliquias presentes honoratis. 3. Chrysostom. ait. Apostolorum plurimorum ossa nescimus, ubi iaceant: Petri, Pauli, Ioannis, & Thomæ manifesta sunt sepultra. 4. Petrus Dam. ser. 2. de Ioa. Pium est arbitrari, sicut de B. Dei Genitrice creditur, ita Ioannes iam surrexit. Sic & Niceph. l. 1. c. 35. Ibid. in Etymol. S. Tho. 4. dist. q. 43. a. 3. B. Alb. Magnus. &c.

PARS II.

Cur senominet Discipulum, quem diligit dominus.

LAD S. Ioa. Laudes opus Ciceronis verbis, eloquentia Demost. memoria Plut. iudicio Homeri, Arist. doctrina, Platonis genio, ingenio Angelorum. Nā Angelus est puritate, Propheta rōuelatio- me, Apostolus electione, Euangelista hi-

storiam, Martyr passionem, Doctor scriptis & prædicatione, Confessor exitio. Eccl. 45. Dil. dñs Deo & hominib[us], cuius memoria in benedictione est.

Ipsa sibi tria deic ibit priuilegia: 1. Tria Ioa. Quem diligit te Iesus: 2. Recabuit si perpe- priuilegia dñs Domini: 3. Arcanorum suscitatio: Do- mine quis es qui te traditurus es?

Notabilis eius modestia in hoc: quod 1. Diligere non scriperit: quem præ ceteris diligebat. 2. Quod tamen S. August. tract. in Ioa. scribit. Euthy. in Ioa. Theoph. hom. 17. in Ioa.

D. Tho. in 21. Ioa. & in 13. Ioa. causam obtraxit. 1. ob Castitatem suam, 2. Ob doctrinæ sublimitatem aquilarem. 3. Ob amorem in Iesum.

1. Bene. Apoc. 14. describit sui similes a. 1. Ob virginis sequaces cantare. 2. Vere. Sap. 6. In- corrupcio facit proximum Deo, 3. Et Prou. 22. Qui diligit munditiam, habebit amicum Regem IESVM.

4. Si bene confitebatur Deo Tobias cap. 3 Tuscis, quia mundam seruauit animam meam, ab omni concupiscentia: iustius idem S. Ioa. dicet.

II. Illius gratia eum iunxit Dominus ideo B.V. Virginis Matri: Matth. 27. Fili, non serue, ei data me ecce Mater tua, non Domina. Vbi Ambr. ter. autor hum. generis, ait, in cruce pendens pietatis officia distribuebat: persecutionem Apostolis, pacem discipulis, Corpus Iudeus, Patri Spiritum, Virginem paranympnum, latroni par adi- sum, peccatoribus infernum, Christianis paenitentibus veniam legauit.

1. Iacob Iosepho, Genes. 48. amorem præ ceteris isto declarat: Do tibi partem unam extra fratres tuos, quam tulide manus Amorrhæi ingladio & arcu meo. IESVS Ioannis illo: Ecce Mater tua, quam tuli in arcu passionis merito, de manu Amorrhæi, peccati & diaboli.

2. Sisara, Iud. 5. diutius domo absente sua socrus matrem molestam his solaba-

MUR.

etur. For sit an nunc dividit spolia, & pulcherrima feminarum eligitur ei. Christus in cruce spolia distribuit, & totam pulchram amicam suam dedit Ioanni.

Grata mē. III. Quidcīrco, quæ recepit beneficia, ut hoc, commemorat gratus: non obsequia, quæ præstit. 1. Fecit vōrum sponſe, Cant. 8. Pone me ut signaculum amoris super cor tuum, ut sign. super brachium tuum. Quia fortis ut mors dilectio, corde, & ore recolens beneficia accepta.

2. Nimirum, Leu. 6. Ignis gratia amoris in altari cordis semper a debitis, quem nutriet sacerdos, subiiciens lignam ante per singulos dies. Ignis est perpetuus, qui nunquam deficiat in altari. 1. beneficia recolens nutrit amorem Dei. Ita Psaltes 115. Quid retribuam Domino pro omnibus, que retrahuit mihi? In tali meditatione exardebit ignis.

Exempla. 1. Quare Ps. 7. Ego semper sperabo; & adiçiam super omnem laudem tuam, beneficiorum rememorator: ac plurimum inde tum meritum tum sperator. 2. Ita Iacob occurreret Esau, Gen. 38. Paruuli sunt, quos donauit mihi Deus seruo suo. Item, suscipe benedictionem, quam attulisti, & quam donauit mihi DEVS tribuens omnia. En, ut omnia Deo referant accepta boni. At Esau, durioris capilli, secus: Habeo, inquit, plurima fratermit; sint tu atibi. Nulla huic memoria Dei. Ita Ioannes Dei donum memorans ait: Discipulus, quem dil. 3. Ita Joseph, patrem sequens sua proles, Gen. 45. DEVS me fecit Dominū vniuersitatem Pharaonis, ac Principem in omni terra Aegypti. 4. Ita David, & amplius, Venite, audite, & narrabo vobis, omnes qui timetis Deum, quanta fecit animo mee.

4. Rebecca, Gen. 24. accepta sponsi cimelia protinus parentibus ostentat, testandæ illius opulentiae, sic anima pijs grata, Dei prædicat dona. 5. Ass. eruscū etasibi facta bene in annales referri curabat, quibus lectitandis insomnes du-

cebat noctes: Esther. 6. Quo plus Christianum usurpat simile oportet, euoluendo libros beneficiorum Dei naturales, spiritales, mundum, seipsum. &c.

S. Ioannes vel cognomen suum com. mortat in id, in quo beneficij diuini com. memoriæ et. Discipulus, quem dilig. Iesu. le. cum se Apostolum, Euangelistam, prophetam vocare potuisse. Fecit, vt Gen. 41. Joseph vocans natu maiorem Manassen, dicens, Obluisci me fecit Deus omnium laborum meorum: minorem Ephraim, dicens. Crescere me fecit DEVS in terra paupertatis meæ. Ita se, filiosque ipso nomi- num admonitu ad gratitudinem com- monicebat.

P A R S III.

Derecubitus Ioannis super pectus Domini.

I. Stud vero; Vni concessum soli, ut su- *Fuitis ei*
tæ gratia est¹. Baptista reuerebatur ca- *magnapra-*
put Christi attingere manu: Thomas di- *rogatiua.*
gito latus: pedes Magdalena: at Ioannes familiariter recumbit in sinu toto totus.
2. Moyses Deum. Exod. 33. videre volens facie, vix posteriora potuit: Isaias, Eze- chiel, cap. 1. in revelationibus suis Deum in throno tantum videre: Jacob scalæ innixum: Daniel lino candido induitum. At Ioannes in natura & Diuinitate eum cognovit. 1. Cetum est, ait Orig. hom. 1. in *Magna* scien- *scientia.*
Cant. quod Ioannes in principali cordu IE SV, atque internis doctrinæ eius sensibus requieuis- se dicitur; ibi requirens & perscrutans the- sanros sapientiae & scientia qui reconditi erant in Christo.

2. Laur. Iustin. I. de agone Christi cap. 5. De *Ange-*
Ibi arcana rimaris, curris per Angelos, discursis lis,
per archangelos. &c.

Hinc æternæ generatiois mysteriū hau. *De diuini-*
Gggggg 3 fit, late.

sit istud: In principio erat Verbum. &c. Hinc Christicum Patre aeternitatem, & distinctionem relationum ac personalitatum, dum ait: Verbum erat apud Deum: Hinc consubstantialitatem: Deus erat Verbum. Hinc assumta Humanitatem didicit: Verbum caro factum est. Profecto, ait Aug. in Ioan. Si altius volasset, totus mundus eum capere non potuisset.

*Scientior
fuit Apo-
stolus.*

*Etiam
Paulo.*

*Theologus
dicitur.*

II. Sunt, qui dicant, Diuinam Essentiam tunc ab eo conspectam fuisse: Id equidem non ausim: 1. Attamen si de aliis pro suo in eos affectu dixit: Ioan. 15 Iam non dicam vobiseros; sed amicos: quia omnia, que cunque audiui a Patre meo, nota feci vobis: quanto plura fecerit nota Ioanni, tantum praeceteris dilecto? 2. Si ad tertium raptrus cœlum, 1. Cor. 2. Audiuit arcana que non licet homini loqui: tanto arcana viderit Ioannes, quanto pectus Christi est cœlo tertio diuimus.

3. Quorum cæteros, eorum & Ioannem secretorum fecit consciūm; atque etiam plurim: liquet in Euangeliō. Passionis mysterium cunctis aperuit. Matth. 20. Transfigurationis, tribus: in his Ioannes, Matth. 18. Resurrectionis, duobus, in his Ioannes, Io. vlt. At Incarnationis soli Ioanni. 4. Hinc Orig. & Aug. in Ioan. tradunt eum ad pectus fuisse in paradisum paradisorum raptum, ad arcana SS. Trinitatis peruidenda: Hinc 1. Ioan. 1. Quod fuit ab initio, quod vidimus.

III. Ideo Theologi nomen apud Ecclesiam sibi inuenit per excellentiam, vti S. Patres eum appellant. Damia. ser. 1. de Ex-cell. Ioann. eum paradisi fluuium nominat.

Enim uero, Eccl. 15. Impleuit eum Dominus spiritu sapientiae & intellectus. Dicam de eo, quod Rex Balthasar de Daniele, cap. 5. Audiu de te, quoniam spiritum Deorum habeas; & scientia, intelligentia, ac sapientia ampliores inuenta sunt in te.

Certe S. Chry. ait Angelos multa à Io. Angelis ab anno mysteria condidicisse: idque isto ^{eo dicitur} confirmat Eph. 3. Ut innotescat Principatis, & potestatis in cœlestibus per Ecclesiam multiformis sapientia Dei, quam fecit in Christo Iesu Domino nostro.

Idem malleus hæretorum extitit. 1. Nicolitarum communitatē fœminarum Apoc. 2. damnauit. 2. Contra Ebionitas, Christum esse Deum negantes, scripsit Euangelium. 3. Contra Cerinthus, fingentem in carne phantastica Christum apparuisse, vulgauit epistles.

P A R S IV.

De S. Ioannis Martyrio.

I. Vbi annum Christinati 92. à Domino Romanum Epheso euocatus; capite rasus, virgis cæsus, in oleo feruente torretur illas.

Tonsura capillaris duo significat. 1. Sacra cerdotij dignitatē Regiam. Apocal. 5. symbolum Quifecit nos Deo nostro Reges, & Sacerdotes, variū. 2. Perpetuum Dei cultum, cui se ab adolescentia dedicarat. 1. Sicut Romani bello subactos detondebant, sicque hastæ subiiciebant in perennem seruitutem. De quo Deut. 32. De captiuitate nudati nimicorum capit. 2. Sic in Moysis Lege prius detondebant oues quam sacrificabantur.

3. Abiectione capilli est contemptus cuius, cunque terreni. 4. Indicium militis est rasura. Professio militis aduersus Carnem, Mundum, Dem. Ideo Alexander, vt aptiores bello redderet, cæsariem radi suis iussit. 5. Contumelie & fatuitatē est signum: quales videris seruos Christi oportet. 2. Corinth. Nos stulti propter Christum. &c. E contra mundani, Rom. 1. Dicentes se esse sapientes, stulti facti sunt.

II. Sic

*Martyris b
truce.*

II. Sicrasus oleo immigeritur igneo, Christi. 1. Pet. 2. passi pronobis in exemplum, secutus vestigia Christi aurichalcea, viueum viderat, Apocal. 1. id est, ignita. Morisic poterat: nisi morte & martyrio fortior superasset.

Quid si plura subisset victor plurium? Sub Christi cruce adstitit intrepidus, hoc cum dolore aciore, quo magis & amabat & amabatur. Si Paulus vere, Gal. 2. Christo confixus sum cruci: verius Ioannes.

Vaccæ. 1. Reg. 6. Arcam ex Philisthiim transferentes in Israel, desiderio vitulorum mugiebant relictorum, quantum doluerit amator tantus tam immanum spectator, separatus à tali? 1. Reg. 14. Ascendit Ionathas manibus & pedibus reptans: & armiger eius secutus est eum per aspera & arduaqueque: Ita Ioannes Dominū. Acre ei vas olei feruentis, acerbior ei aspectus Christi morientis erat. Ardens balneum potuit rifiisse: at Domini mortem non potuit non planxisse.

PARS V.

De oleo S. Ioannis.

*Balneum
sanguinie.*

V Tigitur mors Christi Ioanni non accedit sine martyrio, ita olei balneum non sine mysterio. 1. Thomyris regina Massagetarū, Cyri, qui filium eius occiderat, comprehensi in bello, caput dolio sanguinis pleno immersit dicens: Bibes sanguinem, quem fitisti. 2. Parthi M. Crasso Rom. Imp. auricupido, capto aurum in os liquidum infuderunt.

Dum petat Euphratem, fatis lacrymantis aurum,

Quod fitiit Crassus, mortuus ille bibit.

Ita Romani vñctum Christum Domini ista olei vñctione luserunt: sed delusi sunt ipsi.

Oleum in pacifico.

1. Oleum gaudiis symbolum, Pacificis victimis addilex vetus iubebat: at non Propitiatorijs pro peccato: quod gaudiū

peccator in nullum sit verum. Propterea, S. Ioannes, Ps. 44. vñxit te DEVS, Deus tuus o-
leo letitiae & confortibus tuis.

2. Luctatorum erat præungi oleo, ut & In palestris.
robur eis fortius esset, & elapsus lubri-
cior. Luctator Ioannes erat oleumque ei conueniebat.

3. Oleo tria sunt: coloribus addere lu-
men, ignem aere, mederi. Ioan. Ecclesiā
martyrio hoc illustrabat, exemplo ac-
cendebat & miraculo: infidelibus mede-
batur inuictus. Ideo Ps. 122. Impinguasti o-
leo caput eius & corpus.

Reges, Prophetæ, Pontifices oleo in-
augurabantur: hæc tria Ioannes erat:
quare & oleo perungendus. Vere Sacer-
dos Magnus, qui in diebus suis placuit Deo, in
oleaceo gratiarum balneo innatans.

II. S. Greg. in 1. Reg. 10 & Moral. 15. & in Copia olei
Ezech. ho. 2. notat, Oleum in lenticula,
paucitate notare paruam gratiam: ma-
gnam oleum in cornu: Ergo maximam
quod in dolio.

Eccl. 9. Omni tempore sint vestimenta tua
candida, & oleum de capite tuo non deficiat.
i. Sapientia cum virtutum studio. At Io-
annine nec toto corpore defecit Iob. 29. La-
uabā pedes meos butyro, & petra fundebat mihi
rinos olei, felicitatem suam prædicat: feli-
cior Ioannes, quo ab oleo affluentior.

Isaac de Iacobo, Gen. 27. Frumento, vi-
no, & oleo stabiliui eum. Christus Ioannē
panis & vini sacerdotio, & olei Marty-
rio. Volebat Christus Ioannis imaginem
ferre ætatem, ideo pingebat eam oleo:
non colore aquo.

Ezech. 16. Oleum meum & thymiana meū Eſſcītia.
posuſſicor am eis in ara. Hier. in Oſe. 2. ait o-
leum in aris idolorum ponere, esse donis
Dei abuti, & è sancta doctrina errore se-
licere. In Oſe. 12. Ferre oleum in A Egy-
ptum, esse, scientias sacras miscere pro-
fanis: quod Ps. 140. oleum peccatoris dicitur.
Ioannes oleo sancto contra oleum im-
piorum

piorum est vsus, cunctos etiam Sanctos
superans doctrina, sapientia, gratia. Pl. 83.
Oleo sancto meo vnxi eum.

*Iesus ab
oleo.*

III. Sed illæsus emersit ex oleo : quia,
sic eum volo manere, donec veniam. Sic Duces
ad Dauidem, 2. Reg. 21. Non egredieris am-
plius nobiscum in prælium; ne extingas lucer-
nam Israel. Ita Deus, Diuine ad
emergentem. Eo quod, Sap. 10. Cufodiuit
illum ab inimicis, & a seductoribus tutauit il-
lum, & certamen forte dedit illi, ut vinceret.
Cur? Psal. 90. Quoniam in me sperauit, libe-
rabo eum, eripiam eum, & glorificabo eum. Si
nō sperare tantum potest, quantum non nō
diligere?

Noluerit autem Deus eum in oleo

perire, quod oleum magnarum sit re- Ob olei
rum hyeroglyphicum. Ut i. Diuinitatis; mysteria.
quod aliis humoribus non misceatur; ita
Diuinitas non permista Humanitati, sed
supernatabat quasi. Non commixtione
substantiae, sed unitate personæ. In hoc
oleo, A& 17. viuum, mouemur, & sumus.
Non ergo morti esse debuit. 2. Virginitas.
Hinc ab adulterarum sacrificio exclu-
debatur oleum: quippe purum nulli per-
missibile. Oleo purior Ioannes: Hinc il-
læsior, quam tres in camino Babylonico.
Miraculum miramini? potius gratiam
Sancti, qui tantus quantus mira-
culum est
Dei.



INDEX